

Evaluatie van het azc Oisterwijk

Een onderzoek naar de ervaringen van betrokkenen met het azc in Oisterwijk

HET **PON**

Evaluatie van het azc Oisterwijk

Een onderzoek naar de ervaringen van
betrokkenen met het azc in Oisterwijk

drs. Madelon van Duren

drs. Karin du Long

Britte van Dalen Msc

Loet Verhoeven Msc

Colofon

Het PON heeft dit onderzoek verricht in opdracht van gemeente Oisterwijk

Auteurs

Madelon van Duren, Karin du Long, Britte van Dalen en Loet Verhoeven

PON publicatienummer

19-15 / 81725

Datum

maart 2019

© 2019 Het PON

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het PON. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het PON. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan het PON geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon.nl

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	1	
1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond en doel van het onderzoek	5
1.2	Methode van het onderzoek/leeswijzer	5
2	De mensen van het COA	7
2.1	Inleiding	7
2.2	De inwoners van het azc Oisterwijk	7
2.3	Dagbesteding en onderwijs	8
2.4	Contacten met de buurt	9
2.5	Contact met betrokken organisaties	10
2.6	Aandachtspunten voor de toekomst	10
3	Organisaties betrokken bij het azc	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Welke dingen gaan minder goed?	11
3.3	Welke dingen gaan goed?	12
3.4	Aandachtspunten voor de toekomst	13
4	De sportverenigingen in Oisterwijk	15
5	De direct omwonenden van het azc	21
5.1	Inleiding	21
5.2	Kennis over het azc Oisterwijk	21
5.3	Contact met het azc	22
5.4	Negatieve ervaringen	22
5.5	Positieve ervaringen	24
5.6	Aandachtspunten voor de toekomst	25
5.7	Aandachtspunten voor de gemeente	25
6	Burgerpanel Oisterwijk	27
6.1	Inleiding	27
6.2	Kennis over het azc	27
6.3	Gevoelens van onveiligheid	29
6.4	Overlast	29
6.5	Overlast voorkomen	30
6.6	Andere ervaringen met het azc	30
6.7	Onderdeel van de Oisterwijkse samenleving	32

Bijlage A. Lijst met geïnterviewde organisaties	33
Bijlage B. Respons Burgerpanel Oisterwijk	35
Bijlage C. Vragenlijst Burgerpanel Oisterwijk	37

Managementsamenvatting

Achtergrond en doel van het onderzoek

De gemeente Oisterwijk heeft met het COA een bestuursovereenkomst over het azc Oisterwijk die nog loopt tot en met december 2019. Voordat deze overeenkomst ten einde loopt, wil de gemeente een evaluatie over de aanwezigheid van het azc laten uitvoeren. Het doel van deze evaluatie is om inzicht te krijgen in hoe inwoners van de gemeente Oisterwijk en diverse stakeholders de aanwezigheid van het azc in de afgelopen jaren ervaren hebben.

In de periode tussen circa half januari 2019 en eind februari 2019 heeft het PON de evaluatie onder de verschillende onderzoeksgroepen uitgevoerd in opdracht van de gemeente Oisterwijk.

Opbouw van de rapportage

De rapportage van het evaluatie-onderzoek naar het azc Oisterwijk omvat zes hoofdstukken. Na het eerste inleidende hoofdstuk zoomt de rapportage in de vijf volgende hoofdstukken in op de vijf verschillende onderzoeksgroepen:

Hoofdstuk 2: De mensen van het COA

Hoofdstuk 3: Organisaties betrokken bij het azc

Hoofdstuk 4: Sportverenigingen in Oisterwijk

Hoofdstuk 5: De direct omwonenden van het azc

Hoofdstuk 6: Burgerpanel Oisterwijk

Per onderzoeksgroep bespreken we in deze managementsamenvatting kort de belangrijkste resultaten.

Hoofdstuk 2: De mensen van het COA

Om meer inzicht te krijgen in het reilen en zeilen op het azc Oisterwijk is allereerst het gesprek aangegaan met de twee locatiemanagers van het azc; Caroline Rombouts (Manager Bijzondere Opvang) en Erwin Maas (Locatiemanager). Er is gesproken over de inwoners van het azc, over hoe lang zij er gemiddeld blijven wonen, wat hun achtergrond is, hoe de dagbesteding eruit ziet en wat er aan onderwijs wordt gedaan. Caroline Rombouts gaf meer inzicht in de gang van zaken rondom de Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV).

Maas gaf aan dat er twee keer per jaar een omwonendenoverleg plaatsvindt. Dat overleg is sinds twee jaar opnieuw opgestart nadat het een aantal jaren weinig aandacht voor was. De problemen die er nu spelen, hebben volgens hem vooral betrekking op te hard rijden op de toegangsweg, fietsen zonder licht en zwerfafval. Er zijn incidenten geweest met buurtbewoners die een paar keer inbrekers in huis aantreffen. Daar wordt zo goed mogelijk op gereageerd.

Daarnaast wordt er gezocht naar verbinding met het dorp. Er is een jaarlijkse open dag en er worden ook contacten gelegd met de school voor voortgezet onderwijs om jongeren over en weer met elkaar kennis te laten maken. Beide locatiemanagers geven aan dat de beeldvorming rondom het azc soms wat eenzijdig is. Er is een groep Noord-Afrikanen die overlast veroorzaken. Met de meeste bewoners gaat het wel goed.

Hoofdstuk 3: Organisaties betrokken bij het azc

Tijdens een groepsgesprek spraken we met 13 contactpersonen die werkzaam zijn bij organisaties die bij het azc betrokken zijn. Over het algemeen waren de betrokkenen vrij positief gestemd over de aanwezigheid van het azc in Oisterwijk. Toch zien zij ook wel enkele problemen.

De problemen lijken zich te concentreren rond een kleine groep van vijf tot tien (AMV) bewoners van Noord-Afrikaanse afkomst. Ze zorgen voor overlast zowel op het azc zelf als in het centrum en rondom/op het station van Oisterwijk. Deze nuancering wordt door vrijwel alle aanwezigen gemaakt. Naast dat het een kleine groep lijkt te zijn die voor overlast zorgt, is men ook van mening dat (sociale) media een flinke rol spelen in de negatieve beeldvorming. Wat er verder niet goed gaat zijn de gevaarlijke verkeerssituaties die veroorzaakt worden door bewoners van het azc.

Toch zijn er ook zaken die wel goed gaan: de kinderen uit de gezinnen komen heel trouw naar school, zijn heel leergierig en zijn samen met hun ouders erg gefocust op de toekomst. Ook de wijkagente vindt het positief dat zij één ochtend per week op het azc werkt zodat ze de lijnen tussen het azc en de politie kort kan houden en tegelijk aan de bewoners van het azc kan laten zien dat de politie in Nederland wel betrouwbaar is.

De aanwezigen zouden graag meer betrokken met elkaar willen zijn, meer samen willen werken. Meer zichtbaar zijn op het azc is voor de politie van belang om bewoners meer vertrouwd te laten worden met politie. Ook zouden de partijen graag wat willen doen aan de negatieve beeldvorming rondom het azc.

Hoofdstuk 4: Sportverenigingen in Oisterwijk

Voor de evaluatie van het azc spraken we met 5 vertegenwoordigers (voorzitters, locatie-managers) van sportverenigingen. Aan deze sportverenigingen hebben we gevraagd hoe de communicatie verloopt met het azc, of er bewoners van het azc zijn die bij hun vereniging sporten en hoe dat dan vormgegeven is.

Een aantal sportverenigingen heeft inderdaad sportende bewoners van het azc onder hun leden. Soms blijven ze maar heel kort of trainen alleen voor bijvoorbeeld een eenmalig sportevent zoals een hardloopwedstrijd, soms is er een speciaal programma opgezet zoals het zwemlesprogramma om kinderen te laten overleven als ze in het water vallen.

Contributie wordt soms deels door de gemeente, deels door het COA betaald, soms rekenen sportverenigingen geen contributie voor sportende azc-bewoners.

Een aantal voorzitters/locatiemanagers geeft aan dat het prima is dat bewoners van het azc bij hen komen sporten, maar ze zijn niet altijd tevreden over de communicatie met het azc. Het zou beter zijn als er binnen het azc een vast aanspreekpunt voor de sportverenigingen zou zijn of dat de azc'ers meer begeleiding vanuit het azc krijgen als zij elders gaan sporten.

Hoofdstuk 5: De direct omwonenden van het azc

Begin februari spraken we met 13 direct omwonenden van het azc Oisterwijk. De gemeente nodigde deze ze mensen via een uitnodigingsbrief uit om in een groepsgesprek mee te praten over de aanwezigheid van het azc en hun ervaringen hiermee.

De omwonenden weten vrij goed wie er op het azc wonen. Ze weten dat het een vrij wisselende groep mensen betreft die relatief kort blijven. Enkelen van hen hebben het gevoel dat er eerst meer oorlogsvluchtelingen en gezinnen woonden en nu meer economische vluchtelingen.

De informatie die de omwonenden over de bewoners van het azc hebben, baseren ze op de dingen die zij zelf zien en horen. Tijdens het gesprek wordt opgemerkt dat de beleving van het azc per straat erg verschilt.

Over het contact met het azc is een groot deel van de omwonenden met wie we gesproken hebben negatief gestemd. Ze geven aan dat het azc een besloten locatie is waar maar weinig informatie van naar buiten komt of wordt gebracht. Ze hebben het gevoel dat er heel veel gebeurt op het azc, maar dat omwonenden daar niks van horen en ook niet bij worden betrokken. De meesten zijn niet op de hoogte van het omwonendenoverleg en weten niet waar ze terecht kunnen met vragen of klachten. Het zou volgens hen fijn zijn als er één aanspreekpunt is, die ook opvolging kan geven wanneer er iets gebeurt.

Er heerst een gevoel van onveiligheid bij de een deel van de omwonenden. In het groepsgesprek bleek dat dit gevoel verschilt per persoon en ook afhankelijk is van de straat waar men woont. Omwonenden hebben ook het idee dat de politie niet altijd adequaat optreedt (vanwege wetgeving).

Omwonenden zouden graag zien dat er beter gecommuniceerd wordt en dat klachten serieus genomen worden door politie, gemeente en azc en dat er meer aandacht komt voor Nederlandse normen en waarden. Daarnaast bleek tijdens het groepsgesprek dat de omwonenden zich zorgen maken over de wijze waarop de gemeente naar hen luistert. Ze voelen zich niet gehoord in hun klachten en zijn bang dat hun mening niet serieus genomen wordt. Het wantrouwen van de omwonenden is groot.

Hoofdstuk 6: Burgerpanel Oisterwijk

We hebben de vraag naar ervaringen met het azc in Oisterwijk ook voorgelegd aan het Burgerpanel Oisterwijk. Het veldwerk voor het burgerpanel vond plaats tussen 29 januari en 10 februari 2019. In totaal hebben 536 van de in totaal 958 panelleden de vragenlijst ingevuld. Dat is een respons van 56%.

We zien dat 68% van de inwoners enigszins op de hoogste is van wat er gebeurt in het azc. Het grootste deel heeft de afgelopen 12 maanden het azc niet bezocht, heeft ook nooit contact met de gemeente of het COA over het azc en doet geen vrijwilligerswerk op het azc. Ongeveer de helft van de inwoners van de gemeente Oisterwijk (46%) weet waar ze terecht kunnen met vragen, opmerkingen of klachten over het azc.

Als we kijken naar gevoelens van onveiligheid in de afgelopen 12 maanden door de aanwezigheid van het azc, dan zien we dat ongeveer de helft (53%) van de inwoners zich nooit onveilig heeft gevoeld. De overige 47% van de inwoners heeft zich een enkele keer (28%), regelmatig (11%) of vaak (8%) onveilig gevoeld door de aanwezigheid van het azc. Onveilige gevoelens ontstonden door intimiderende groepjes jongens in het centrum en veel sirenes van hulpdiensten die richting het azc rijden.

Twee derde van de panelleden (65%) heeft in de afgelopen 12 maanden nooit overlast ervaren door de aanwezigheid van het azc. 18% heeft hier een enkele keer overlast door ervaren. Circa één op de vijf (17%) panelleden heeft in de afgelopen 12 maanden regelmatig tot vaak overlast ervaren door de aanwezigheid van het azc. Genoemde vormen van overlast zijn: criminaliteit, geluidsoverlast, zwerfafval, asociaal en intimiderend gedrag en verkeersoverlast.

Tot slot hebben we panelleden nog de vraag gesteld of zij vinden dat het azc onderdeel uitmaakt van de Oisterwijkse samenleving. De helft van de panelleden (49%) is van mening dat het azc Oisterwijk geen onderdeel uitmaakt van de Oisterwijkse samenleving. Een derde (36%) vindt dat het azc in enige mate onderdeel uitmaakt van de gemeenschap en 6% vindt het helemaal een onderdeel van Oisterwijk.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en doel van het onderzoek

Het azc Oisterwijk is gevestigd aan de Kievitsblekweg en maakt al bijna drie decennia deel uit van de Oisterwijkse gemeenschap. Er zijn op deze locatie 450 opvangplaatsen voor asielzoekers, die nooit helemaal voor 100% bezet zijn. Er worden zowel volwassen asielzoekers gehuisvest, als ook gezinnen en alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers).

De bestuursovereenkomst tussen gemeente en het COA loopt tot en met december 2019. De gemeente heeft aangegeven om, voordat deze overeenkomst ten einde loopt, een evaluatie te willen laten uitvoeren over de aanwezigheid van het azc.

Het doel van deze evaluatie is om inzicht krijgen in hoe inwoners van de gemeente Oisterwijk en diverse stakeholders de aanwezigheid van het azc in de afgelopen jaren ervaren hebben.

1.2 Methode van het onderzoek/leeswijzer

Voor deze evaluatie zijn vijf verschillende doelgroepen benaderd om hun visie op het azc Oisterwijk te geven. In de komende hoofdstukken laten we telkens één van de doelgroepen aan het woord.

- **Hoofdstuk 2: Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA)**
We spraken met 2 managers van het COA werkzaam op de locatie azc Oisterwijk. In een interview zijn we met hen dieper in gegaan op de achtergrond van de verschillende bewonersgroepen. We spraken met beide managers over de dagbesteding van de bewoners, over wat er goed en minder goed gaat op het azc en wat volgens hen aandachtspunten voor de toekomst moeten zijn.
- **Hoofdstuk 3: Organisaties betrokken bij het azc**
We hebben een groepsgesprek gehouden met stakeholders: mensen die beroepsmatig met het azc in aanraking komen. Met deze 13 deelnemers spraken we over het contact dat zij hebben met het azc, over wat er in hun ogen goed gaat en waar de verbeterpunten liggen.
- **Hoofdstuk 4: Sportverenigingen in nabijheid azc**
Via telefonische interviews spraken we met vertegenwoordigers van sportverenigingen in de directe omgeving van het azc Oisterwijk. Deze gesprekken gingen over het contact dat zij hebben met het azc en over de mogelijkheden voor bewoners van het azc om bij hun vereniging te komen sporten.

- **Hoofdstuk 5: Direct omwonenden van het azc**

We spraken ook met een groep van 13 direct omwonenden van het azc. Met hen gingen we in twee kleinere subgroepen in gesprek over het contact dat zij hebben met het azc, over het bewonersoverleg dat bestaat tussen omwonenden, het azc, burgemeester en politie en over welke negatieve en positieve ervaringen zij hebben met het azc Oisterwijk.

- **Hoofdstuk 6: Inwoners van Oisterwijk (Burgerpanel Oisterwijk)**

We hebben ook een bredere groep inwoners vragen voorgelegd over het azc. Hiervoor hebben we de leden van het Burgerpanel Oisterwijk bevraagd. We hebben hen een kwantitatieve (online) vragenlijst gestuurd waarin we hen vroegen naar hun ervaringen/contacten met het azc, naar gevoelens van (on)veiligheid en naar overlast die zij eventueel ervaren.

2 De mensen van het COA

2.1 Inleiding

Het azc aan de Kievitsblekweg 4 heeft twee managers. Caroline Rombouts is als Manager Bijzondere Opvang sinds drie jaar werkzaam op de locatie Oisterwijk en is verantwoordelijk voor de 13- tot 18-jarige Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV). Erwin Maas is als locatiemanager van het azc Oisterwijk de eindverantwoordelijke. Hij is teamleider voor de volwassen asielzoekers en de gezinnen en werkt nu drie maanden op deze plek.

2.2 De inwoners van het azc Oisterwijk

In de bijna 30 jaar dat het azc in Oisterwijk zit, hebben zich grote verschuivingen voorgedaan in de landen van waaruit de bewoners afkomstig zijn. Erwin Maas geeft aan dat de bewoners moeilijk te duiden zijn omdat ze te maken hebben met een continue in- en uitstroom die erg kan veranderen. Vanaf 2013/2014 hadden ze te maken met een hoge instroom uit voornamelijk Syrië en Eritrea. Die duurde ongeveer twee jaar. Sinds twee/drie jaar merken ze een verandering in de doelgroep; (de zogeheten) Dublinclaimanten: mensen die vanuit andere Schengenlanden komen, bijvoorbeeld Duitsland, Italië en Frankrijk, en daar vandaan doorreizen naar Nederland om hier te proberen asiel aan te vragen. Deze mensen moeten weer terug naar hun land van aankomst in Europa, maar zwerven door de verschillende Europese landen. Door onderbezetting bij de IND ontstaat er een vertraging in hun procedure en verblijven ze relatief lang op de azc's, dus ook in Oisterwijk. Zij blijven soms wel zes maanden. Ze vangen de laatste tijd ook mensen op uit Noord-Afrikaanse (veilige) landen die kansloos zijn in Nederland. Verder zijn er nog enkele Syriërs en Eritreeërs, maar ook mensen uit onder meer Irak, Afghanistan, Iran en Soedan. Erwin Maas wil benadrukken dat in het azc Oisterwijk niet alleen mensen uit veilige landen, worden opgevangen. Ook de reguliere asielzoekers uit allerlei niet veilige landen worden opgevangen, alleen is de groep Dublinclaimanten de laatste jaren wel toegenomen.

Volwassenen en gezinnen met kinderen

Er zijn op het azc 370 bedden voor volwassenen verdeeld over woonunits waarbij elke woonunit vier bedden telt. Een aantal woonunits hebben een gezamenlijke keuken. Deze 370 bedden zijn nooit allemaal voor 100% bezet, omdat gezinnen bij elkaar geplaatst worden en er dan niet een enkele persoon die geen deel uitmaakt van het gezin bij gezet wordt. Een deel van de bedden wordt bezet gehouden voor vergunninghouders die wachten op doorstroom naar reguliere woonruimte. Soms laten vergunninghouders hun gezin vast overkomen uit het land van herkomst en wonen die ook tijdelijk op een azc. Er wordt geprobeerd om de vergunninghouders in Brabantse gemeenten te plaatsen, maar dat is niet altijd mogelijk.

Het is lastig om te zeggen hoe lang mensen blijven. Vergunninghouders blijven in het algemeen minder lang omdat ze afhankelijk zijn van het beschikbaar komen van woonruimte.

Vanuit het COA wordt geprobeerd om de mensen zo weinig mogelijk te laten verhuizen. Als een verhuizing toch nodig is, dan gebeurt dat bij voorkeur in de zomer vanwege schoolvakanties (zodat een kind niet halverwege een schooljaar verhuizen moet).

Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV)

Caroline Rombouts is werkzaam als Manager Bijzondere Opvang en heeft 80 bedden tot haar beschikking voor AMV. Daarvan zijn er officieel 16 plekken voor meiden, 6 plekken voor 13-/14-jarigen en enkele plekken voor tienermoeders en kindbruiden.

Sinds mei 2018 vullen ze maximaal 50 van de 80 bedden. Dat komt vooral vanwege het feit dat 50 tieners bij elkaar al genoeg werk geeft. Twee jaar geleden hadden ze veel jongeren uit Eritrea en Syrië, nu komen er ook steeds meer Noord-Afrikaanse jongeren die een zwervend bestaan door Europa leiden. Zij vertonen minder aangepast gedrag (vandaar ook de lagere bezetting), hebben moeite met zich aan te passen aan Nederlandse normen en waarden.

De jongeren doorlopen hier hun procedure: in het kort betekent dit dat ze een voogd van Stichting Nidos krijgen, naar de arts op de locatie van het azc gaan, voorlichting krijgen van Vluchtelingenwerk, een mentor en een intakegesprek op school hebben en tot slot een advocaat spreken. Daarna start de procedure bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De doorlooptijd hiervan is ongeveer 4 tot 5 maanden. Daarna gaan ze, ongeacht of ze mogen blijven, (alleen gaande kinderen worden niet uitgezet) naar een kleine woonvorm (KWW). Degenen die mogen blijven, gaan inburgeren met Stichting Nidos.

Erwin Maas benadrukt dat de groep Noord-Afrikanen die er nu zit een tijdelijke groep is die langer in de opvang blijft zitten door achterstand bij de IND vanwege personele tekorten. Wanneer de IND weer op volle sterkte is verwacht hij dat deze mensen snel uit Nederland zullen verdwijnen, omdat de asielaanvragen dan veel sneller behandeld zullen gaan worden.

2.3 Dagbesteding en onderwijs

Wat betreft de dagbesteding in het azc zijn er grote verschillen tussen de volwassen asielzoekers/gezinnen met (jonge) kinderen en de AMV.

De volwassenen hebben afspraken buiten de deur en kunnen dus gaan en staan waar ze willen. Ze zorgen veelal zelf voor hun dagbesteding. Er worden wekelijks kinderactiviteiten (voor de kinderen uit de gezinnen) georganiseerd. De kinderen gaan naar school (primair en voortgezet onderwijs op het terrein). Er zijn mogelijkheden om lid te worden van sportclubs. Het azc stimuleert en faciliteert dat door bijvoorbeeld een deel van het sportabonnement te betalen. Soms zijn er activiteiten op het centrum, georganiseerd door bijvoorbeeld Stichting de Vrolijkheid of War Child. Op het terrein zijn een fitnesszaal en een recreatiezaal aanwezig. Verder zijn er cursussen over kennis van de Nederlandse samenleving, NT2 les voor vergunninghouders en basaal Nederlands voor analfabeten. Veel is gericht op zelfwerkzaamheid. Sommige mensen kunnen hand en spandiensten verlenen op het terrein (bijvoorbeeld het schoonhouden van de omgeving).

Met bewoners die zijn uitgewezen worden gesprekken gevoerd over wat zij van plan zijn. Voor de AMV zijn er meer programma's beschikbaar. Die zijn ook allemaal gericht op zelfredzaamheid. Het idee is vooral dat het pubers zijn die ze bezig proberen te houden zodat ze zich niet gaan vervelen en dan rottigheid gaan uithalen. Er is voor alle jongeren verplicht school. Dat is voor een aantal van hen wel lastig; ze hebben vaak in hun eigen land weinig onderwijs gehad en dan is het moeilijk om hier ineens wel naar school te moeten. Daarnaast is er een verplichte OV-training voor bus en trein en krijgt iedereen kookles omdat ze zelf hun eten moeten maken. Elke jongere heeft een mentor. Zij sturen de jongeren richting verdere zelfredzaamheid: hygiëne, dag/nachtritme, sociale contacten. Verder zijn er activiteiten als tafeltennistoernooitjes, bingo, bezoek aan GLOW in Eindhoven, met de meiden naar de Efteling, filmavond, basketbal en volleybal, fitness en weerbaarheids-trainingen.

Er zijn voor zowel de volwassenen als de AMV begeleide contacten van buiten het centrum. Hierbij leren de jongeren over de omgangsvormen, voorlichting over alcohol, drugs, seks (verzorgd door de GGD). Verder is er een open leercentrum waar bewoners toegang tot een computer en internet hebben.

2.4 Contacten met de buurt

Hoewel het azc afgelegen ligt, op enige afstand van het centrum Oisterwijk, zijn er wel direct omwonenden. Erwin Maas geeft aan dat daar twee keer per jaar mee overlegd wordt, waarbij ook de politie en burgemeester aanwezig zijn. Dat overleg was er al langer, maar was nogal verwaterd. Sinds twee jaar is het omwonendenoverleg nieuw leven ingeblazen. Bij de herstart van het halfjaarlijkse overleg werden er eerst vooral oude koeien uit de sloot gehaald. Uiteindelijk zijn nu de belangrijkste aandachtspunten het hard rijden over de toegangsweg naar het azc (mogelijk ook veroorzaakt door arbeidsmigranten die verderop wonen in een recreatiepark, bewoners van het azc hebben doorgaans geen auto), fietsen zonder licht (gratis fietsverlichting is inmiddels uitgedeeld) en zwerfafval.

Toch zijn er soms incidenten. Caroline Rombouts geeft aan dat er een omwonende is die al een paar keer mensen in zijn tuin en huis aantrof. Ze geeft aan dat dat enorm vervelend is en als serieuze klacht wordt afgehandeld. *Dat is enorm vervelend voor iedereen. Dat is een echte serieuze klacht.* Het idee is dat de direct omwonenden hun klachten melden bij het azc. Andere Oisterwijkers die klachten hebben, melden dit bij hun wijkagent. De lijntjes zijn zo kort mogelijk. Ook zijn de beide managers van het azc zich ervan bewust dat een groep jongeren uit het azc overlast veroorzaakt in het centrum van Oisterwijk. De burgemeester heeft vorig jaar een aantal keer een gebiedsverbod (toegang ontzegd tot het centrum) en een gebiedsgebod (verbod om van azc terrein af te komen) ingesteld. Dat gebiedsgebod voor het azc is moeilijk te handhaven, aldus Caroline Rombouts, omdat zij er dan voor moeten zorgen dat mensen hier op het terrein blijven. Dat is bijna niet te doen omdat het een open terrein is, waar iedereen af kan.

Er wordt geprobeerd om verbinding te zoeken met het dorp. Zo was er een DOE-dag met de VO-school in Oisterwijk waarbij de azc-jongeren daar op school op bezoek gaan en de Oisterwijkse jongeren op het azc komen sporten bijvoorbeeld.

Verder is er al een aantal keer een open dag gehouden. Die trok de eerste keer 1500 bezoekers en de laatste keer kwamen er tussen de 250 en 750 bezoekers op af. Daarnaast geeft Erwin Maas aan dat ze in gesprek zijn met de gemeente voor buitenschoolse activiteiten in het dorp.

De twee managers merken dat de beeldvorming in Oisterwijk soms wat eenzijdig is. Erwin Maas geeft aan dat de Noord-Afrikaanse jongeren veel overlast veroorzaken. Dat is echter een kleine groep, met de meeste jongeren gaat het wel goed. Ook sociale media spelen hier een rol in, die zorgen vooral voor negatieve beeldvorming. Bovendien is er een landelijke trend in de beeldvorming van een aantal jaar geleden.

2.5 Contact met betrokken organisaties

Hoe gaat de samenwerking met andere organisaties? Binnen het azc is er een medewerker die het contact met sportclubs in zijn portefeuille heeft. Sommigen gaan voetballen, verder is er nog rugby, tennis en een boksschool. Het lastige is dat veel mensen hier te kort verblijven om lid worden zinvol te maken. Sportclubs zijn niet erg happig op het aanbieden van korte abonnementen of strippenkaarten.

Daarnaast zijn er verschillende andere 'organisaties' beroepsmatig op het azc te vinden. Er is er een huisarts die geregeld spreekuur houdt op het terrein en is er altijd een verpleegkundige op het terrein aanwezig. Ook is er een PO GGZ jeugdconsulente en maatschappelijk werker.

Met de verschillende organisaties die actief zijn op het azc en erbuiten zijn een aantal terugkerende overleggen:

- Multi disciplinair overleg: daarin zitten ook verpleegkundigen, samen met het COA en GGZ.
- Lokaal Terugkeer Overleg (LTO): COA, DT&V (Dienst terugkeer & Vertrek) en AVIM (Vreemdelingenpolitie).
- Openbare Orde overleg: COA, gemeente, politie en officier van justitie.

2.6 Aandachtspunten voor de toekomst

Welke aandachtspunten zien de managers voor de toekomst?

Erwin Maas: *We zijn bezig met een inhaalslag wat betreft de samenwerking met politie en omwonenden, zeker het laatste half jaar. Dat willen we voortzetten (behouden van de intensieve samenwerking). Het veiligheidsoverleg en het omwonendenoverleg is geïntensiveerd.*

Caroline Rombouts: *Ik zou graag de sportscholen willen overhalen om met een soort strippenkaart te gaan werken zodat het makkelijker voor onze jongeren wordt om mee te doen aan activiteiten. Verder willen we kijken of het mogelijk is om, als het contract verlengd wordt en het azc kan blijven, de AMV-jongeren in één gebouw te plaatsen (daarvoor is nieuwbouw nodig), zodat er meer overzicht komt en beter toezicht mogelijk is en het voor iedereen veiliger wordt.*

3 Organisaties betrokken bij het azc

3.1 Inleiding

Op 28 januari 2019 spraken we tijdens een groepsgesprek met 13 contactpersonen werkzaam bij organisaties die bij het azc betrokken zijn over verschillende onderwerpen die met het azc te maken hebben. We hebben de deelnemers aan het gesprek naderhand nog een korte online vragenlijst gestuurd waarin zij nog eventuele aanvullingen op het gesprek kwijt konden.

Een overzicht van geïnterviewde organisaties vindt u in bijlage A.

3.2 Welke dingen gaan minder goed?

Aangezien het groepsgesprek plaatsvond met een zeer gemêleerde groep betrokkenen is het lastig om een rode draad te herkennen in wat er minder goed en wat er wel goed gaat met het azc Oisterwijk. Wat we over het algemeen zien is dat de betrokkenen vrij positief gestemd zijn over de aanwezigheid van het azc in Oisterwijk. Er zijn wel problemen, maar er wordt vanuit verschillende hoeken hard gewerkt aan oplossingen.

Wat opvalt is dat de problemen zich lijken te concentreren rondom een kleine groep van vijf tot tien AMV van Noord-Afrikaanse afkomst. Ze zorgen voor overlast zowel op het azc zelf als in het centrum en rondom/op het station van Oisterwijk. Deze nuancering wordt door vrijwel alle aanwezigen gemaakt. De centrummanager van Oisterwijk geeft aan dat er periodes zijn met ontzettend veel winkeldiefstallen en dat dit aantal op dit moment zo hoog is dat ze nu aan het onderzoeken zijn of het mogelijk is om een algeheel winkelverbod in te stellen.

De politieagent vertelt dat ze de laatste tijd veel bemoeienissen hebben op het AZC, er zijn veel incidenten. Het aantal incidenten is erg afhankelijk degenen die op dat moment op het azc wonen. Jongeren die problemen veroorzaken en die opgepakt worden, staan soms met een dagvaarding dezelfde dag weer op straat. Zo'n dagvaarding maakt totaal geen indruk, ze hebben daar niks mee. Deze jongens kunnen niet lezen, kennen de taal niet, zijn volkomen verwilderd. *'Ze leven echt in een uitgekotste wereld'*.

Naast dat het een kleine groep lijkt te zijn die voor overlast zorgt, is men ook van mening dat (sociale) media een flinke rol spelen in de negatieve beeldvorming. Eén persoon vertelt dat de berichtgeving rondom het azc altijd negatief is. Ook in de landelijke media wordt er vrij negatief geschreven over asielzoekerscentra en dat werkt door in Oisterwijk. Veel mensen hebben een mening over het azc, maar weten er uiteindelijk helemaal niet zoveel van af. Dit beeld herkennen de meeste aanwezigen bij dit groepsgesprek.

Wat er verder niet goed gaat en wat door een aantal deelnemers wordt herkend, zijn de gevaarlijke verkeerssituaties die veroorzaakt worden door bewoners van het azc. Om hier wat aan te doen, zo vertelt één van de medewerkers van het 2College, organiseren ze drie keer per jaar een verkeersdag over onder andere veilig fietsen. Daar wordt ook de politie bij betrokken om ook de politie in een wat normalere setting te kunnen plaatsen zodat de jongeren die op het azc wonen een ander en minder ongenueanceerd beeld krijgen van de politie.

Wat ten slotte uit de korte vragenlijst naar voren komt is dat het niet goed is geweest voor het azc dat er de afgelopen jaren veel wisselingen in het management is geweest.

3.3 Welke dingen gaan goed?

Zoals hierboven ook al even is aangestipt, zijn de betrokken organisaties over het algemeen redelijk positief gestemd over het azc en de bewoners ervan. Eigenlijk kunnen alle deelnemers wel iets opnoemen wat er goed gaat op het azc.

De medewerkers van de basisschool geven aan dat de kinderen uit de gezinnen heel trouw naar school komen, kinderen kunnen fijn spelen op het azc. Ze hebben nauwelijks gedragsproblemen en zijn heel leergierig. Deze kinderen en hun ouders zijn erg gefocust op de toekomst, ze passen zich echt snel aan. Dit beaamt de medewerkers van de school voor voortgezet onderwijs over de 12- tot 18-jarigen die vanuit de gezinnen komen. Ook de overige AMV (buiten de eerder beschreven groep die voor problemen zorgt, en die nauwelijks naar school komt) zijn erg gericht op de toekomst, zo geven de medewerkers van de vo-school aan. Ook de medewerker van ContourdeTwern ziet gemotiveerde mensen in haar Taalcafé.

De preventiemedewerkster van de GGD die opvoedingsondersteuning geeft aan gezinnen en voorlichting geeft aan jongeren is ook erg positief. De jongeren zijn heel geïnteresseerd in de taboeonderwerpen die zij bespreekt. Vooral meisjes willen heel graag een toekomst opbouwen en vragen haar veel.

Sinds kort is de wijkagente één ochtend per week op het azc aanwezig. Doel hiervan is om de lijnen tussen het azc en de politie kort te houden, maar ook om de bewoners van het azc te leren dat de politie in Nederland wel een betrouwbaar instituut is. Veel bewoners durven vaak geen aangifte te doen als er zich iets voordoet uit angst voor de politie. Die angst proberen ze weg te nemen door voorlichting te geven. Binnenkort volgt er een training van de politie aan het personeel van het azc, dat is ook een positieve samenwerking.

3.4 Aandachtpunten voor de toekomst

Als we vragen naar aandachtspunten voor de toekomst en ideeën over hoe het beter zou kunnen, volgt een heel scala aan aandachtspunten en wensen.

Allereerst zouden de betrokken organisaties graag intensiever met elkaar in contact staan. De wijkagente wil meer contact met de school voor voortgezet onderwijs. De school wil meer uitwisselingsmomenten met het azc. Denk aan samen sporten, schilderen of rondleidingen. De vrijwilligster van Stichting De Vrolijkheid geeft aan dat samenwerking voor creatieve projecten tussen basisscholen in Oisterwijk en azc een paar jaar geleden gebeurde in samenwerking met Stichting De Vrolijkheid. Dat is gestopt omdat de azc-school ruimte nodig had voor de invoering van een nieuwe onderwijsmethode vanwege de sneller wisselende bewonerssamenstelling.

De politie heeft een eerste stap gezet door meer zichtbaar aanwezig te zijn op het azc en wil dit voortzetten. Zo moet er aan de bewoners meer voorlichting gegeven worden over de rol van de politie in Nederland, maar wil de wijkagent ook vaker onverwachte controles gaan uitvoeren op de woonunits, zodat de bewoners ook weten dat de politie er bovenop zit.

De directeur van de basisschool zou graag zien dat de gemeente zich meer verantwoordelijk gaat voelen voor het gebouw op het terrein van het azc waar de school nu in is gehuisvest. Hij noemt het gebouw 'waardeloos' en hoopt dat het, als het azc openblijft, nu eindelijk fatsoenlijk wordt aangepakt.

De deelnemers geven verder aan dat het goed zou zijn, al hoewel niet eenvoudig, om te proberen om iets te doen aan de negatieve beeldvorming rondom het azc. Dus bij rondleidingen bezoekers ook in de woonunits laten kijken, beter communiceren en positievere dingen naar buiten brengen. Projecten opstarten waar de gemeenschap van Oisterwijk ook bij betrokken wordt. Deze projecten zijn er al wel, maar het zouden er wel meer mogen zijn.

4 De sportverenigingen in Oisterwijk

Voor de evaluatie van het azc spraken we met 5 vertegenwoordigers (voorzitters, locatie-managers) van sportverenigingen. Aan deze sportverenigingen hebben we gevraagd hoe de communicatie verloopt met het azc, of er bewoners van het azc zijn die bij hun vereniging sporten en hoe dat dan vormgegeven is. Ook hebben we gevraagd wat verbeterpunten voor de toekomst kunnen zijn.

Taxandria Atletiek

Bij atletiekvereniging Taxandria hebben in het derde en vierde kwartaal van 2018 een stuk of twintig bewoners van het azc meegetraind met een hardloopgroep. Daar waren volgens de voorzitter ongeveer vier of vijf goede lopers bij, die wilden trainen voor de Warandeloop. De rest waren familieleden en vrienden van deze hardlopers. De voorzitter geeft aan dat zij vanuit de gemeente zijn benaderd om mensen mee te laten trainen. De gemeente was volgens hem weer benaderd door het azc. Vanuit het azc is er een contactpersoon die af en toe aansluit bij een vergadering van Taxandria.

De bewoners van het azc zijn welkom bij de atletiekvereniging om mee te trainen. Omdat het om 10 avonden ging, waren er voor hen geen kosten aan verbonden. De Oisterwijkse leden vonden het leuk dat er bewoners van het azc mee kwamen trainen. Er zaten een paar heel goede lopers bij en dat stimuleerde de eigen leden ook. De eigen leden hebben gezorgd voor kleding en goede loopschoenen.

Het was aanvankelijk ook de bedoeling dat twee bewoners van het azc een trainersopleiding zouden krijgen, maar dat is er niet van gekomen. Deze bewoners werden overgeplaatst naar andere plekken in Nederland, dat is wel een nadeel voor geïnteresseerde bewoners van het azc; ze zijn vaak te kort in het azc Oisterwijk om iets op te bouwen. De taalbarrière kan hier ook nog een negatieve rol in spelen volgens hem.

Verbeterpunten voor de toekomst

Er zijn geen verdere afspraken gemaakt over continuering van de trainingen. Op zich staat de vereniging er wel voor open, al zouden ze het dan wel minder vrijblijvend willen maken. Zo moest er nu een extra trainer komen en kwam er vervolgens vanwege het slechte weer soms niemand opdagen. Dat is zonde voor de training/trainer. Dus mocht de vereniging nogmaals benaderd worden voor een sportieve samenwerking, dan zouden ze er vanuit Taxandria wel strakkere afspraken over willen maken.

Zwembad De Leye en zwembad Staalbergven

De locatiemanager van zwembad De Leye en openluchtzwembad Staalbergven, heeft op meerdere niveaus te maken met het azc. Hij is al twee jaar bezig met het opzetten van zwemlessen voor leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs. Daar heeft hij contact over met de locatiemanager van het azc en dat verloopt naar eigen zeggen goed. Daarnaast heeft hij in de zomer met verschillende medewerkers van het azc contact over het Staalbergven.

Zwembad De Leye biedt zwemlessen aan voor kinderen van het azc, maar ook speciale zwemuurtjes voor vrouwen waarbij zij zonder hoofddoek en met dichte gordijnen kunnen zwemmen. Deze zwemuren voor vrouwen worden door hen zelf bekostigd, de zwemlessen voor kinderen worden betaald vanuit het coa, die daar een potje voor heeft en het vervoer naar het zwembad toe betaalt de gemeente. Voor de kinderen van het azc die bij hem leren zwemmen is een apart lesprogramma ontwikkeld. Ze beginnen niet met de abc-diplomareeks, maar kunnen vier certificaten reddend zwemmen halen waar ze ongeveer een half jaar over doen. Het zwembad gaat ervan uit dat leerlingen ongeveer een half jaar in het azc verblijven en de lessen zijn dus puur gericht op overleven als ze in het water vallen.

Hoewel hij zelf goed contact heeft met de locatiemanager van het azc, heeft hij zelf de indruk dat de interne communicatie binnen het azc niet vlekkeloos verloopt. Hij noemt de interne communicatie '*stroperig*' en geeft aan dat het volgens hem niet altijd duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk voor is binnen het azc. Als voorbeeld noemt hij het zwemmen bij het Staalbergven in de zomer. Daar komen veel azc-bewoners zwemmen en dat gaat veelal goed, als ze zich netjes gedragen. Het levert ook weleens lastige situaties op omdat veel bewoners niet kunnen zwemmen en voor de medewerkers van het zwembad is het best onprettig om een 16-jarige uit het water te halen omdat hij niet kan zwemmen. Mocht er zich iets voordoen bij het buitenzwembad (zoals een jongen die het water uit gehaald moet worden), dan bellen ze het azc en die sturen dan een medewerker voor assistentie. De locatiemanager heeft echter het gevoel dat ze intern bij het azc niet altijd weten wat de bedoeling is. Er wordt veel naar elkaar gewezen als het gaat om verantwoordelijkheid nemen. Het lastige is volgens hem ook dat er de afgelopen jaren veel wisselingen in het management van het azc zijn geweest en dat hij dan telkens weer moet aftasten en opnieuw moet beginnen met afspraken maken.

Sommige Oisterwijkers vinden het niet goed dat dit speciale zwemmoment voor vrouwen er is, ze vinden dat de vrouwen van het azc zich maar moeten aanpassen. Maar dat vindt de locatiemanager niet. Hij zegt dat de sportiviteit en het bewegen wat hem betreft voorop staan en geeft ook aan dat hij een commercieel bedrijf is. Hij kijkt dus naar wat er mogelijk is voor zijn bedrijf, in tegenstelling tot sportverenigingen die geen commerciële inslag hebben.

Belangrijkste verbeterpunt ligt vooral op het punt van het op orde hebben van de interne communicatie. Er spelen te veel belangen waardoor er niet daadkrachtig opgetreden kan worden naar buiten.

The Oisterwijk Oysters

Hoewel rugbyclub 'The Oisterwijk Oysters' dicht bij het azc ligt, is er weinig onderling contact. De voorzitter geeft aan dat één van de bestuursleden aansluit bij een periodieke vergadering en dat dát al het formele contact is. Soms hebben ze wat meer informeel contact. Zo is er één keer een bewoner van het azc geweest die is komen rugbyen bij de club en die toen bij een wedstrijd zwaar geblesseerd is geraakt. Daar hebben ze toen wel vaker contact over gehad. Verder geeft hij aan dat er jaarlijks ontzettend veel gevonden voorwerpen, sportkleding etc. blijven liggen. Mocht dit niet opgehaald worden door de eigen leden en in goede staat zijn dan brengen ze het langs bij het azc.

Het komt maar zelden voor dat een bewoner van het azc wil komen rugbyen bij de Oisterwijk Oysters. Veel bewoners van het azc komen niet uit landen waar rugby gespeeld wordt. *'Het is voor hen geen aantrekkelijke sport. Het is heel fysiek.'* Sportief gezien heeft de club niet veel aan geïnteresseerde bewoners van het azc. Ze zijn zeker welkom, aldus de voorzitter, maar ze melden zichzelf niet. Daarbij komt natuurlijk ook dat ze veelal maar kort op het azc Oisterwijk verblijven. Soms komen er ook wel Engelsen een aantal maanden werken of studeren in Oisterwijk en die kunnen heel gemakkelijk voor een aantal maanden meetrainen, omdat Groot-Brittannië een rugbyland is. Dat geldt minder voor asielzoekers. Aan het ene lid dat ze ooit hebben gehad, hebben ze geen contributie gevraagd. Het inschrijfgeld bij de Nederlandse rugbybond werd uiteindelijk (moesten ze zelf om vragen) betaald door de gemeente. De voorzitter geeft aan dat er zich nooit incidenten voordoen met bewoners van het azc rondom de rugbyclub. Er is één keer een inbraak geweest waarbij de inbrekers op heterdaad betrapt zijn. Dit waren echter geen bewoners van het azc. Jaren geleden hebben ze één keer meegemaakt dat een aantal bewoners van het azc bij een wedstrijd kwam kijken en na de wedstrijd in de kantine een aantal vrouwen vervelend benaderde. Die hebben ze toen verzocht om te vertrekken, wat ook zonder gedoe gebeurde. Verder doet zich nooit iets voor. De voorzitter zegt dat dat natuurlijk ook komt omdat er op een rugbyclub nogal wat *'potige knapen'* rondlopen. Rottigheid uithalen wordt daar minder aantrekkelijk door.

De club heeft op dit moment geen verbeterpunten voor de toekomst. De voorzitter zegt dat ze gewoon elkaars overburen zijn en dat ze elkaar weten te vinden als dat nodig is. Voor hem, en de vereniging, hoeft het contact niet verder geïntensiveerd te worden.

Taxandria Voetbal

Het contact tussen de voetbalvereniging gaat al enige tijd terug, al toen het azc er net was. Het zijn vooral de jongvolwassen bewoners van het azc die meevoetbald hebben. Er was een afspraak met het COA dat ze lid konden worden als ze goed gedrag vertoonden en een deel van de contributie door het COA of gemeente betaald werd.

De ervaringen met de spelers vanuit het azc zijn op zich goed, een behoorlijk grote groep jongens heeft in de afgelopen jaren meegetraind of meegespeeld met Taxandria. Soms waren dat er wel 10 tot 15. Wat minder ging is dat een aantal van deze jongens een stuk structuur en teamspirit misten, soms kwamen ze te laat, meldden ze zich niet af. Een aantal van hen liet het heel vaak afweten, bijvoorbeeld als het slecht weer was. Er was geen vanzelfsprekendheid om te komen trainen of spelen, je kon niet altijd op ze rekenen. Toch zijn de ervaringen overwegend positief, ook vanuit de leden van de voetbalclub. Ze zijn er altijd positief mee omgegaan en sommigen hebben echt meegedraaid in een team, ondanks dat er soms maar voor een relatief korte periode bij waren.

De communicatie tussen de voetbalvereniging en het COA is niet altijd top geweest. Er was ook geen begeleider van deze jongens, ze kwamen dan naar het clubgebouw en spraken de taal niet. Voor wat betreft de contributie werd het deel dat door COA of gemeente betaald werd soms rechtstreeks aan de jongeren verstrekt en was het geld al op voordat de contributie was betaald.

Het zou beter zijn als er vanuit het COA bijvoorbeeld een vast aanspreekpunt of vaste begeleider zou zijn die jongens bij hun eerste bezoek aan de voetbalvereniging begeleidt of de contributiebetaling regelt.

Team Coolen - sportschool

De eigenaar van sportschool Team Coolen geeft aan dat er geregeld kinderen en jongeren van het azc bij hem komen trainen. Het contact met het azc Oisterwijk verschilt van persoon tot persoon. Sommige contacten lopen heel soepel, soms verloopt het contact met het azc erg '*stroperig*'.

Op dit moment zijn er geen bewoners van het azc die bij hem trainen. Het moeilijke aan bewoners van het azc die bij hem komen trainen, is dat het vaak niet vlekkeloos loopt wat betreft de betaling van de contributie. Soms gaat dat betalen goed, maar vaak ook betreft het mensen die ineens vertrokken zijn zodat er een post open blijft staan. Dat kost zijn sportschool geld. Hij zou het fijn vinden als er op dat punt beter samengewerkt wordt met het azc.

De Oisterwijkse leden reageren verschillend op de trainende bewoners van het azc. Meestal is er weinig contact. Het is echter ook weleens voorgekomen dat inwoners van Oisterwijk in actie zijn gekomen voor een bij Team Coolen sportende bewoner van het azc die uitgezet dreigde te worden.

5 De direct omwonenden van het azc

5.1 Inleiding

Op 6 februari spraken we met 13 direct omwonenden van het azc Oisterwijk. De gemeente nodigde deze mensen via een uitnodigingsbrief uit om in een groepsgesprek mee te praten over de aanwezigheid van het azc en hun ervaringen hiermee. De gemeente heeft zelf een selectie gemaakt van straten die rondom het azc liggen. Omwonenden konden zich op basis van de uitnodigingsbrief aanmelden voor deelname aan het groepsgesprek. De meeste omwonenden wonen al voor langere tijd in hun huis. Variërend van vijftien jaar tot 45 jaar.

Tijdens het groepsgesprek hebben we het eerste deel gezamenlijk gedaan. We spraken met de omwonenden over hun kennis over het azc en over het contact dat zij hebben met het azc. Daarna zijn we in twee groepen uiteengegaan zodat we in een wat kleinere samenstelling verder konden praten over de positieve en negatieve ervaringen die zij hebben met het azc. Tenslotte kwamen we weer als groep bijeen om kort terug te koppelen wat er in elke groep was besproken en wat volgens de omwonenden de aandachtspunten voor de toekomst moeten zijn.

5.2 Kennis over het azc Oisterwijk

Na een kort voorstelrondje ging het gesprek allereerst over de vraag in hoeverre zij op de hoogte zijn van wat er reilt en zeilt op het azc.

De omwonenden zijn behoorlijk op de hoogte over de samenstelling van de bewoners. Ze weten dat het een vrij vaak wisselende groep mensen is die relatief kort blijven. Ze hebben het gevoel dat er nu wat meer jongeren wonen en weten ook dat niet alle bedden die beschikbaar zijn voor de AMV gevuld worden vanwege de achtergrond van de jongeren. Enkelen van hen hebben het gevoel dat er eerst meer oorlogsvluchtelingen en gezinnen woonden en nu meer economische vluchtelingen. De informatie die de omwonenden over de bewoners van het azc hebben, baseren ze op de dingen die zij zelf zien en horen.

Eén mevrouw werkt sinds kort als vrijwilligster bij Stichting Vluchtelingenwerk. Zij geeft aan dat de groep heel divers is; er zitten wel degelijk ook gezinnen, maar ook uitgeprocedeerde asielzoekers en wachtenden met een status. De wachttijden bij het IND zijn langer dan voorheen, vandaar dat er ook ander type bewoners is dan eerder het geval was. Bewoners komen uit verschillende landen, onder andere Syrië, Eritrea en Ethiopië.

De omwonenden denken dat er zo'n 300 tot 350 bewoners zijn in het azc. Ze hebben het gevoel dat er veel mensen met verschillende achtergronden op het azc verblijven. Een groot gedeelte van de omwonenden komt de bewoners dagelijks tegen op straat. Iedere dag is er veel in- en uitloop in het azc en mensen komen op alle tijden met koffertjes aan, ook na middernacht.

Tijdens het gesprek wordt opgemerkt dat de beleving van het azc per straat erg verschilt. Zo geeft een vrouw, woonachtig aan de Posthoornseweg, aan de dingen die de andere bewoners noemen helemaal niet te herkennen. Ze ziet weleens bewoners van het azc rondlopen bij haar in de buurt, maar dat is meer om een ommetje te maken. Het is niet constante aan- en afloop, 24 uur per dag, zoals anderen (Vennelaan, Zwarte Wegje) dat ervaren.

De meeste omwonenden hebben het azc weleens bezocht; of via de open dag of om een melding te maken bij de receptie (onder meer om een tas die gestolen was, en om aan te geven dat een dochter van één van de omwonenden zich niet prettig voelde op de fiets, door het gedag van een bewoner van het azc).

5.3 Contact met het azc

Over het contact met het azc is een groot deel van de omwonenden met wie we gesproken hebben negatief gestemd. Ze geven aan dat het azc een besloten locatie is waar maar weinig informatie van naar buiten komt of wordt gebracht. Ze hebben het gevoel dat er heel veel gebeurt op het azc, maar dat omwonenden daar niks van horen en ook niet bij worden betrokken. Informatie die omwonenden nu hebben, baseren ze op basis van de dingen die ze zien en horen. Ze zouden wel graag beter op de hoogte gebracht worden over wat er speelt in het azc, maar ook over bijvoorbeeld wat de achtergrond van de bewoners is (wie wonen er en waarom). Er wordt zelfs het idee van een maandelijkse (online) nieuwsbrief geopperd met informatie over het reilen en zeilen van de het azc en persoonlijke verhalen van de bewoners. De ervaren afwezigheid van communicatie vanuit het asielzoekerscentrum wordt als groot gemis ervaren.

Als we hen vragen naar hun ervaringen met het omwonendenoverleg dat tweemaal per jaar plaatsvindt (zie hoofdstuk 2) is het bestaan van dit overleg bij de meeste omwonenden niet bekend. Een aantal omwonenden hebben er weleens iets over gehoord en kennen ook iemand die namens de bewoners in dat overleg zit. Een enkele omwonende heeft ooit een notulen ontvangen van zo'n omwonendenoverleg, maar ze zijn zelf nooit uitgenodigd.

Er is volgens de omwonenden geen vast aanspreekpunt waar zij terecht kunnen met hun vragen of klachten. Ze gaan nu naar de receptie als er iets gebeurt (zoals het incident met de dochter en de fiets, of een dronken persoon op straat). Ze doen daar een melding bij de receptie, maar daar wordt niet altijd opvolging aan gegeven. Het zou fijn zijn als er één aanspreekpunt is, die ook opvolging kan geven wanneer er iets gebeurt.

5.4 Negatieve ervaringen

Na de gezamenlijke start van het groepsgesprek, is de groep opgesplitst en hebben we in twee kleinere groepen gesproken over de negatieve en positieve ervaringen met het azc. Opvallend is dat de ene groep duidelijk positiever was gestemd was dan de andere groep.

We hebben de omwonenden allereerst gevraagd om aan te geven wat hun negatieve ervaringen zijn met het azc.

Een aantal negatieve ervaringen/situaties werd een aantal keer genoemd:

- Er is 24 uur per dag reuring rondom het azc (geschreeuw, mensen die heen en weer lopen, muziek, ook midden en de nacht).
- Er wordt veel rondgehangen op de parkeerplaats (ook die van de rugby vereniging). Er zijn vechtpartijtjes, ruzies, seks en de bewoners hebben soms enkele schoten gehoord.
- Er is veel politie-inzet nodig. De omwonenden zien en horen de politie meerdere malen per dag uitrukken naar het azc.
- Veel bewoners kennen de verkeersregels niet en zorgen voor gevaarlijke verkeerssituaties). Zo wordt er zonder licht en op de stoepen gefietst. Dit is gevaarlijk zowel voor de bewoners van het azc zelf als voor de andere verkeersdeelnemers.
- Groepjes intimiderende jonge mannen, waarvan één vaak de leider is.
- Er zijn vrouwelijke bewoners van het azc die onder invloed van jonge mannelijke staan. Geeft een onveilig gevoel.
- Doordat er veel verschillende nationaliteiten (met verschillende culturen) in het azc wonen, zorgt dat voor botsingen.
- Een aantal omwonenden heeft te maken gehad met onbevoegde mensen op het eigen terrein.
- Een aantal omwonenden hebben weleens een klacht of melding gedaan bij de politie. Ze hebben het gevoel dat deze niet serieus genomen worden.
- Er is geen duidelijke contactpersoon vanuit het azc die opvolging geeft aan klachten.
- Er is geen communicatie vanuit het azc en de gemeente.
- Het is een straat met ontheemden (hierin wordt ook de camping meegenomen die veel arbeidsmigranten huisvest).

Er heerst een gevoel van onveiligheid bij de een deel van de omwonenden. In het groeps-gesprek bleek dat dit gevoel verschilt per persoon en ook afhankelijk is van de straat waar men woont. Een aantal omwonenden heeft een groot onveiligheidsgevoel, bij andere omwonenden is dit minder groot. Het baart de meesten wel zorgen dat kinderen langs het azc moeten fietsen (of langs de looproute van het azc naar het dorpscentrum), bijvoorbeeld om naar voetbal te gaan. Eén van de omwonenden geeft ook aan dat haar zoon het zelf ook niet prettig vindt om langs de parkeerplaats waar jongere azc bewoners hangen te moeten fietsen als hij naar voetbal gaat. Er hebben zich een aantal situaties voorgedaan waarbij de omwonenden (of hun familieleden) zich geïntimideerd voelden door één of meerdere bewoners van het azc. Daarvan doen de omwonenden soms melding bij het azc, maar ze missen hier een adequate opvolging.

Naast het gevoel van onveiligheid, heeft een aantal bewoners een nare ervaring gehad met inbraken in hun woning. De omwonenden vinden het erg storend dat de politie daar niks tegen kan doen, behalve iemand een paar uur of een nacht vastzetten. Een aantal van hen heeft ook het gevoel dat de politie deze inbraken bagatelliseert. Zo is er een bewoonster die vertelde dat iemand bij haar had ingebroken. Het was onduidelijk of dit echt de bedoeling was van de azc-bewoner (hij was dronken), maar het is wel een feit dat hij de ruit had opengebroken en in de keuken was gekomen.

De bewoners zijn zich rot geschrokken en hebben hier nog wel enkele weken last van gehad. Deze persoon is niet vervolgd, want dat kon niet. Ook kregen ze geen schadevergoeding voor de kapotte ruit en praatte de politie het een beetje goed door te zeggen dat het vast niet de bedoeling was.

Een aantal keer tijdens de gespreksavond komt naar voren dat de overlast niet alleen afkomstig is van het azc, maar dat ook de arbeidsmigranten die gehuisvest zijn op het achtergelegen recreatiepark voor overlast zorgen. Wel werd er opgemerkt dat de omwonenden merken dat er nu andere bewoners wonen dan een aantal jaar geleden. Met name de jongere bewoners zorgen vaker voor onprettige situaties.

5.5 Positieve ervaringen

In beide groepen van direct omwonenden was het gemakkelijker om over de negatieve ervaringen te praten dan over de positieve ervaringen. Zoals in de paragraaf hiervoor al even is aangestipt was de ene groep positiever gestemd dan de andere groep. Er werden binnen deze groep dan ook meer tips en suggesties aangedragen. Voor de mensen in de andere groep, die over het algemeen zeer negatief gestemd is over het azc, was het erg moeilijk om iets positiefs te vertellen over het azc.

Wat er vooral aan positieve geluiden te horen was, is dat er een aantal dingen niet goed gaan bij het azc en dat er knelpunten zijn, maar dat met veel inzet een oplossing voor gevonden kan worden. Omwonenden droegen zelf een aantal oplossingen aan:

- **Meldpunt creëren voor vragen en klachten omwonenden**
Het zou goed zijn als er een meldpunt komt waar omwonenden terecht kunnen met hun vragen en klachten. Als er nu iets gebeurt, gaat men naar de receptie bij het azc en daar wordt niets opgelost.
- **Vaker informeren omwonenden**
Omwonenden zouden het prettig vinden vaker geïnformeerd te worden over het reilen en zeilen van het azc. De georganiseerde open dagen werden gewaardeerd, maar de frequentie hiervan is volgens de omwonenden te laag. In al die jaren is er twee keer een open dag georganiseerd.
- **(Online) nieuwsbrief over het azc**
Het idee werd geopperd om bijvoorbeeld een (online) nieuwsbrief te verspreiden naar degenen die daarin geïnteresseerd zijn waarin wordt aangegeven wie er wonen, waar deze mensen vandaan komen en waarin bewoners hun eigen verhaal kunnen vertellen.
- **Meer les in Nederlandse normen en waarden**
Bewoners van het azc zouden meer les moeten krijgen in Nederlandse normen en waarden. Zodat ze leren dat het intimiderend kan worden ervaren als iemand door je tuin loopt en een heel stuk ongevraagd met je meefietst.

- **Nuttige dagbesteding voor bewoners azc creëren**

Activiteiten waardoor de bewoners zichzelf ook nuttig voelen, zoals het doen van vrijwilligerswerk. Dit zorgt wellicht voor minder hangende jongeren op straat en activiteit en geluid in de nacht.

In de wat negatieve groep was het lastig om iets positiefs te melden over het azc.

De bewoners wilden wel benadrukken dat opvang mogelijk moet zijn voor echte vluchtelingen, gezinnen uit oorlogsgebieden en dergelijke. Ook gaf een enkele bewoner in een voorbeeld aan dat ze soms wel leuke situaties met bewoners hadden meegemaakt.

5.6 Aandachtspunten voor de toekomst

Tot slot hebben we de direct omwonenden gevraagd naar aandachtspunten voor de toekomst. We sommen ze hieronder op, enkele hiervan zijn in de vorige paragraaf ook al aangestipt.

- De omwonenden vinden het belangrijk dat aan de bewoners van het azc de Nederlandse normen en waarden worden overgebracht.
- Het moet duidelijker zijn waar omwonenden met hun vragen en klachten terecht kunnen. De communicatie wordt als slecht ervaren. Nergens kun je iets verhalen. Zo geeft de vrouw aan waarbij is ingebroken dat ze het erg op prijs had gesteld als het azc naderhand nog even gebeld had. Een andere vrouw maakt de vergelijking met een restaurant waar ze naast woont. Ze vindt het fijn als er wordt aangekondigd wanneer er een bruiloft is. Mocht de bruiloft iets uitgelopen zijn qua tijd of is de muziek wat harder doorgegaan, dan is het ook prettig dat ze daarna iets hoort van het restaurant met een kleine excuses.
- Het serieus nemen van klachten van omwonenden. Ze hebben nu veelal het gevoel dat hun klachten van tafel geveegd worden zowel door de politie, als de gemeente als het azc.

5.7 Aandachtspunten voor de gemeente

Tijdens het groepsgesprek met de omwonenden kwam erg duidelijk naar voren dat de omwonenden bang zijn dat er door de gemeente niet naar hen zal worden geluisterd. Ze geven aan dat ze bang zijn dat de rapportage van dit onderzoek niet openbaar gemaakt zal worden en in een lade zal belanden.

Het gevoel heerst dat de beslissing voor het openhouden van het azc allang door burgemeester en wethouders genomen is. De meeste deelnemers aan het groepsgesprek hebben het gevoel dat ze alleen maar zijn uitgenodigd om mee te praten zodat de gemeente een 'vinkje' kan zetten achter 'gesproken met omwonenden'. Dit is namelijk de eerste keer dat zij als omwonenden zijn uitgenodigd om hun ervaringen te delen.

Ze zouden graag het rapport willen inzien als het onderzoek is afgerond en dit via een openbare bijeenkomst willen bespreken (bijvoorbeeld in de Tiliander). Op die avond zouden ook mensen van de gemeente aanwezig moeten zijn, burgemeester en wethouders, om vragen te beantwoorden.

De reden dat de gemeente volgens de omwonenden de beslissing voor verlengen van het contract al heeft genomen is een geldkwestie. Een azc levert volgens hen zoveel geld op, dat de gemeente het azc dus wel open wil houden. Ze hebben er geen vertrouwen in dat de positie van de burger en het belang van inwoners van Oisterwijk vooropstaat. Het wantrouwen van de omwonenden is groot.

Eén van de omwonenden geeft aan dat het hem steekt dat de burgemeester in de krant, althans zo is de indruk van deze omwonende, benoemt dat alles geweldig gaat met het azc in Oisterwijk. Het is een ontkenning van de werkelijkheid, zo zegt hij. Dit wordt door meerdere omwonenden beaamd. Er heerst het gevoel dat alles onder de pet blijft. Er gebeurt heel veel bij het azc, de politie moet meerdere keren per dag uit rukken. Alles wat daar gebeurt, wordt weggestopt en buiten de media gehouden.

De omwonenden geven duidelijk aan dat er veel mis gaat rondom de communicatie met het azc, de gemeente en de politie. Ze maken echter ook duidelijk in het groeps gesprek dat het niet een uitkomst van het onderzoek moet zijn dat alleen de communicatie aangepakt moet worden. Er is volgens hen echt wel meer aan de hand.

6 Burgerpanel Oisterwijk

6.1 Inleiding

We hebben de vraag naar ervaringen met het azc in Oisterwijk ook voorgelegd aan het Burgerpanel Oisterwijk. Het Burgerpanel Oisterwijk is een online panel van inwoners van 16 jaar en ouder die enkele keren per jaar online een vragenlijst ontvangen over actuele thema's die in de gemeente spelen.

Het veldwerk voor het burgerpanel vond plaats tussen 29 januari en 10 februari 2019. In totaal hebben 536 van de in totaal 958 panelleden de vragenlijst ingevuld. Dat is een respons van 56%.

6.2 Kennis over het azc

Zijn de inwoners van Oisterwijk op de hoogte van wat er gebeurt in het azc? Weten ze bijvoorbeeld wie er wonen, uit welke landen zij komen, welke activiteiten er georganiseerd worden, hoe lang mensen er verblijven? En zijn ze er weleens geweest?

- Uit onderstaande tabel blijkt dat iets minder dan één op de tien panelleden aangeeft helemaal op de hoogte te zijn van wat er gebeurt in het azc. De meeste mensen (68%) zijn hier enigszins van op de hoogte. Bijna een kwart is niet op de hoogte van wat er gebeurt in het azc.
- Eén op de 10 inwoners is wel eens in het azc geweest, de meeste mensen (89%) niet.
- 19 respondenten gaven aan in de afgelopen 12 maanden de open dag van het azc bezocht te hebben, 9 kwamen er om kleding/spullen te doneren en 3 mensen deden hier vrijwilligerswerk.
- Degenen die een andere reden aangaven voor hun bezoek noemden bijvoorbeeld werk gerelateerd bezoek of ze moesten iemand ophalen of wegbrengen.

Tabel 1 In hoeverre bent u op de hoogte van wat er gebeurt in het azc?
(n=536)

	%
Helemaal van op de hoogte	8
Enigszins van op de hoogte	68
Niet van op de hoogte	24

Tabel 2 Heeft u in de afgelopen 12 maanden het azc bezocht?
(n=536)

	%
Ja	11
Nee	89

Tabel 3 Kunt u aangeven wat de reden van uw bezoek was? (meerdere antwoorden mogelijk) (n=55)*

Vanwege klein aantal respondenten zijn in de tabel de absolute aantallen opgenomen.

	absolute aantallen
Bezoek van een open dag	19
Bezoek aan het Taalcafé	1
Het doen van vrijwilligerswerk	3
Het bezoek van een muziekevenement	1
Het bezoeken van een andere culturele activiteit	1
Het doneren van kleding/spullen	9
Anders	32

* Deze vraag is alleen voorgelegd aan panelleden die in de afgelopen 12 maanden het azc hebben bezocht.

De meeste mensen hebben geen contact gehad met de gemeente of met het COA over het azc in Oisterwijk. 5% geeft aan contact gehad te hebben met het COA en 3% met de gemeente. Daarnaast heeft 3% van de panelleden contact gehad met zowel de gemeente als het COA over het azc in Oisterwijk.

Tabel 4 Heeft u wel eens contact met de gemeente of met het COA over het azc in Oisterwijk? (n=534)

	%
Ja, met de gemeente	3
Ja, met het COA	5
Ja, met de gemeente en het COA	3
Nee	90

2% heeft aangegeven vrijwilligerswerk te verrichten bij het azc. Het soort vrijwilligerswerk varieert van werken bij een speelzaal, taalles geven en vakanties organiseren voor kinderen uit verschillende asielzoekerscentra. 3% heeft aangegeven misschien wel vrijwilligerswerk te willen doen in het azc.

Tabel 5 Verricht u vrijwilligerswerk bij het azc? Zo ja, kunt u kort omschrijven wat voor vrijwilligerswerk u precies doet? (n=534)

	%
Ja, namelijk	2
Nee, maar ik zou dat wel willen	3
Nee	95

De meeste mensen (54%) weten niet waar zij terecht kunnen met vragen, opmerkingen of klachten over het azc, 46% weet dit wel.

Tabel 6 Stel u heeft vragen, opmerkingen of klachten over het azc weet u dan waar u terecht kan? (n=533)

	%
Ja	46
Nee	54

6.3 Gevoelens van onveiligheid

We hebben de panelleden vervolgens gevraagd of zij zich in de afgelopen 12 maanden wel eens onveilig gevoeld hebben door de aanwezigheid van het azc.

Iets meer dan de helft van de panelleden (53%) heeft zich in de afgelopen maanden nooit onveilig gevoeld door de aanwezigheid van het azc. 28% heeft zich een enkele keer onveilig gevoeld. Ongeveer één op de vijf panelleden (19%) heeft zich in de afgelopen 12 maanden regelmatig tot vaak onveilig gevoeld door de aanwezigheid van het azc.

Tabel 7 Heeft u zich in de afgelopen 12 maanden door de aanwezigheid van het azc onveilig gevoeld? Zo ja, hoe vaak? (n=528)

	%
Nee, nooit	53
Ja, een enkele keer	28
Ja, regelmatig	11
Ja, vaak	8

Panelleden geven aan zich onveilig te voelen door intimiderende groepjes jongens met name in het centrum, bij de Lidl, de pinautomaat of het Lindepark. Een opmerking die we ook vaak teruglezen is dat mensen opgeschrikt worden door geluid van politiesirenes of ambulances, richting het azc en daarbij steeds vaker het gevoel krijgen dat er weer iets aan de hand is.

6.4 Overlast

We hebben vervolgens gevraagd of de panelleden in de afgelopen 12 maanden weleens overlast ervaren hebben door de aanwezigheid van het azc.

Twee derde van de panelleden (65%) heeft in de afgelopen 12 maanden nooit overlast ervaren door de aanwezigheid van het azc. 18% heeft hier een enkele keer overlast door ervaren. Iets minder dan één op de vijf (17%) panelleden heeft in de afgelopen 12 maanden regelmatig tot vaak overlast ervaren door de aanwezigheid van het azc.

Tabel 8 Heeft u in de afgelopen 12 maanden door de aanwezigheid van het azc overlast ervaren? Zo ja, hoe vaak? (n=532)

	%
Nee, nooit	65
Ja, een enkele keer	18
Ja, regelmatig	10
Ja, vaak	7

We hebben de respondenten ook gevraagd om aan te geven welke vormen van overlast zij ervaren, waar en wanneer. We dienen hierbij wel op te merken dat het uit de antwoorden die mensen geven niet altijd op te maken is of ze deze overlast aan den lijve hebben onderhouden of dat ze er iets van gezien, gehoord en/of gelezen hebben zonder zelf slachtoffer te zijn.

Veelgenoemde vormen van overlast die door inwoners genoemd zijn:

- **Criminaliteit** : diefstal uit de winkel, diefstal van fiets bij het station, zakkenrollerij, (poging tot) inbraak in woonhuis.
- **Geluidsoverlast**: door hard geschreeuw, wandelend door het dorp, ook 's avonds laat.
- **Overlast van zwerfafval**: ook op de weg tussen azc en centrum, in het park.
- **Asociaal en intimiderend gedrag**: in het centrum, supermarkt (bijvoorbeeld voordringen en intimiderend zijn), station.
- **Overlast in het verkeer**: fietsen zonder licht, of op de stoep of tegen het verkeer in, lopend midden op de weg, velen lijken de verkeersregels niet te kennen.

Opvallend vaak wordt genoemd dat de overlast door jeugdigen of groepen jongeren veroorzaakt wordt.

6.5 Overlast voorkomen

We hebben vervolgens aan panelleden gevraagd welke ideeën zij hebben hoe deze overlast verminderd zou kunnen worden.

Veelgenoemde ideeën of oplossingen om de overlast te verminderen zijn:

- **Sluiten van het azc**: het azc sluiten en verplaatsen naar een andere gemeente.
- **Strengere handhaving/meer toezicht**: respondenten geven aan dat er te weinig toezicht is en handhaving niet streng genoeg is.
- **Instellen van een samscholingsverbod, avondklok, gebiedsverbod (voor het centrum) of gebiedsgebod (niet van het azc af mogen komen vanwege veroorzaken overlast)**.
- **Samenstelling bewoners anders**, bijvoorbeeld geen jongeren meer maar alleen gezinnen.
- **Bijbrengen van Nederlandse omgangsvormen, gedragsregels aan bewoners van het azc.**
- **Bijbrengen verkeersregels aan bewoners van het azc.**

6.6 Andere ervaringen met het azc

We hebben panelleden ook de vraag voorgelegd of zij andere ervaringen met het azc hebben, zowel positieve als negatieve ervaringen.

Positieve ervaringen

Zo'n 50 panelleden schetsen hun positieve ervaringen met het azc. Die zijn uiteenlopend. Zo geeft iemand aan met jongens van het azc gevoetbald te hebben, groeten mensen elkaar op straat, hebben ze vriendschap met mensen die vanuit het azc in de wijk zijn komen wonen. Anderen hebben er met veel plezier vrijwilligerswerk gedaan of waren betrokken bij een project waarbij kinderen van de Tovervogel samen met kinderen van het azc onder begeleiding van een kok een lunch bereidden voor ouders en buurtbewoners.

Sommigen zijn kritisch over de in hun ogen ongenueanceerde berichtgeving over het azc.

Het AZC brengt andere culturen naar Oisterwijk en dat vind ik een mooie toevoeging. Een aantal kinderen zitten bij mijn kinderen op school en dat vind ik alleen maar positief. Zo komen ze in aanraking met elkaars cultuur en kunnen ze veel van elkaar leren. Het geeft een breder beeld van de wereld.

Ik ben in 2017 naar de open dag geweest van het AZC. Ik ben geïnteresseerd in de bewoners. Niet uit nieuwsgierigheid, maar uit belangstelling hoe ze leven, wat ze wel en niet mogen, waar ze vandaan komen. Ik probeer me in te leven, hoe het zou zijn, als ik op de vlucht zou zijn vanuit mijn vaderland. Vreselijk! Aan de andere kant, ook asielzoekers moet zich aanpassen aan de regels van het land. En er komt weleens een negatief bericht in het nieuws. Uit verveling of omdat zij weinig tot niets hebben, zij niets mogen doen en wij alles hebben, wat ons hartje begeert. ga maar eens een maand in zo'n AZC wonen!

Ik heb zeer positieve ervaringen. Ik heb de dankbaarheid gezien die de AZC'ers tonen en dat ze hun heftige verhaal graag willen delen.

Vanuit het azc (COA) komen er regelmatig vragen voor deelname mogelijkheden van azc bewoners om aan activiteiten en/of vrijwilligerswerk.

Leuke contacten met de azc bewoners die willen participeren en beter Nederlands willen leren spreken.

Ik vind het goed dat de gemeente Oisterwijk een AZC heeft, een plek waar (vaak getraumatiseerde) medemensen opgevangen worden. Knap hoe het ons als gemeenschap als meer dan 20 jaar lukt om deze mensen op te vangen. Mijn negatieve ervaringen hebben vooral te maken met de autochtone inwoners van Oisterwijk die zich zeer ongepast uitlaten over de het AZC, die op social media ongepast en ongenueanceerd gedragen. En ik heb negatieve ervaringen met oisterwijknieuws, die door de wijze waarop zij nieuwsberichten met betrekking tot AZC opstellen bijdragen aan een negatieve attitude jegens het AZC.

Ik hoor wel verhalen en lees in de krant dat met name jeugdige asielzoekers weleens over de schreef gaan, zo ook bij mij in de wijk. Persoonlijk heb ik dat niet ervaren, wel in de korte nabijheid. Verder bijzonder positieve ervaringen met bewoners van het AZC die vrijwilligerswerk doen, bv. voor stichting Oisterwijk Centraal of meehelpen aan een multicultureel feest. Geweldig!

Negatieve ervaringen

In de paragraaf over overlast en over onveiligheid is al samengevat welke negatieve ervaringen panelleden hebben met het azc. Alle negatieve ervaringen bij elkaar genomen komt er vooral een beeld uit dat de overlast en het onveilige gevoel met name de laatste jaren is toegenomen, er vaker incidenten zijn rondom het azc, inwoners horen dan sirenes van politie en ambulances en de overlast door met name groepjes jonge jongens is toegenomen. Ook geven sommigen aan dat de, met name negatieve, berichtgeving over het azc is toegenomen.

Het onveilige gevoel is dat laatste jaren wel versterkt, mede ook door het feit dat er zeer regelmatig ambulances en politieauto's met sirene langs komen op weg naar het azc en de vele incidenten die er gebeuren in Oisterwijk waar bewoners van het azc bij betrokken zijn.

Ik heb geen ervaringen maar er komen wel steeds meer verontrustende berichten via de media tot ons over het AZC. In de berichten is het soms wel een doorn in het oog dat het AZC steeds wordt genoemd en ik vraag me af of het niet maar een klein groepje raddraaiers is die de boel voor rustige mensen verpest.

Ze moesten al lang het azc sluiten, maar de burgemeester luistert toch niet naar de bewoners. Ik hoop dat ik niet nog een keer een inbraak meemaak met vier buitenlanders.

We hebben een huis gekocht in het Klompven en de overlast van het azc heeft ons best lang doen twifelen. Voor mij is iedereen welkom als men echt uit een oorlogsgebied komt. Mijns inziens zijn er te veel bewoners, is er te weinig toezicht en wordt weinig gedaan aan veiligheid en voorkoming van criminaliteit

Als wij aan het wandelen zijn in het Lindepark of op de Lind en er wordt tot twee keer toe door een asielzoeker voor onze voeten gespuugd, word ik hier niet vrolijk van. Als hij een waardig lid van onze samenleving zou zijn kon ik hem hierop aanspreken. Doe dat bij een asielzoeker die zich niet weet te gedragen, wat zijn de gevolgen voor mij en mijn man?

6.7 Onderdeel van de Oisterwijkse samenleving

Tot slot hebben we panelleden nog de vraag gesteld of zij vinden dat het azc onderdeel uitmaakt van de Oisterwijkse samenleving?

De meningen hierover zijn verdeeld: de helft van de panelleden (49%) is van mening dat het azc Oisterwijk geen onderdeel uitmaakt van de Oisterwijkse samenleving. 36% vindt dat het azc in enige mate onderdeel uitmaakt van de gemeenschap, 6% vindt het helemaal onderdeel van Oisterwijk.

Tabel 9 Vindt u dat het azc Oisterwijk onderdeel uitmaakt van de Oisterwijkse samenleving? (n=526)

	%
Ja, helemaal	6
Ja, enigszins	16
Ja, een beetje	20
Nee	49
Dat weet ik niet	8

Bijlage A. Lijst met geïnterviewde organisaties

COA

Locatiemanager azc Oisterwijk - Erwin Maas

Manager Bijzondere Opvang azc Oisterwijk - Caroline Rombouts

Stakeholders

Centrummanagement

Buitengebiedmanagement

GGD

Politie Midden-Brabant

Stichting de Vrolijkheid

2College

Stichting Opmaat

ContourdeTwern

Sportverenigingen

RFC Oisterwijk Oysters

Taxandria Atletiek

Optisport

Taxandria Voetbal

Team Coolen

Bijlage B. Respons Burgerpanel Oisterwijk

In de tabellen hieronder is de verdeling te zien van de 536 respondenten naar de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd en woonplaats.

Tabel 10 Geslacht

	n	%
Vrouw	255	48
Man	273	51
<i>onbekend</i>	8	1
Totaal	536	100

Tabel 11 Leeftijd

	n	%
16-29 jaar	34	6
30-39 jaar	53	10
40-54 jaar	149	28
55-54 jaar	123	23
65-74 jaar	121	23
75 jaar en ouder	48	9
<i>onbekend</i>	8	1
Totaal	536	100

Tabel 12 Woonplaats

	n	%
Oisterwijk	466	87
Moergestel	67	13
Heukelom	1	0
<i>Onbekend</i>	2	0
Totaal	536	100

Representativiteit en betrouwbaarheid

Om de resultaten voor dit onderzoek voor wat betreft leeftijd, geslacht en woonplaats representatief te maken voor de totale populatie van de gemeente Oisterwijk, zijn de antwoorden gewogen naar deze achtergrondvariabelen. Een kanttekening die hierbij moet worden gemaakt is dat het Burgerpanel Oisterwijk bijna geen panelleden uit Heukelom heeft. Het aantal respondenten dat de vragenlijst volledig heeft ingevuld is voldoende om betrouwbare uitspraken over te doen.

Bijlage C. Vragenlijst Burgerpanel Oisterwijk

Welkom bij deze vragenlijst over het azc in Oisterwijk.

1. In hoeverre bent u op de hoogte van wat er gebeurt in het azc?
Bijvoorbeeld wie er wonen, uit welke landen zij komen, welke activiteiten er georganiseerd worden, hoe lang mensen er verblijven.
 - Helemaal van op de hoogte
 - Enigszins van op de hoogte
 - Een beetje van op de hoogte
 - Niet van op de hoogte
2. Heeft u in de afgelopen 12 maanden het azc bezocht?
 - Ja
 - Nee
3. Kunt u aangeven wat de reden van uw bezoek was? [meerdere antwoorden mogelijk]
 - Bezoek van een open dag
 - Bezoek aan het Taalcafé
 - Het doen van vrijwilligerswerk
 - Het bezoeken van een muziekevenement
 - Het bezoeken van een andere culturele activiteit
 - Het doneren van kleding/spullen
 - Anders, namelijk: _____
4. Kunt u kort omschrijven hoe u uw bezoek aan het azc heeft ervaren?
5. Heeft u wel eens contact gehad met de gemeente of met het COA over het azc in Oisterwijk?
 - Ja, met de gemeente
 - Ja, met het COA
 - Ja, met de gemeente en het COA
 - Nee
6. Bij ja: Kunt u kort beschrijven waarover u contact had?

7. Verricht u vrijwilligerswerk bij het azc? Zo ja, kunt u kort omschrijven wat voor vrijwilligerswerk u precies doet?

- Ja, namelijk:
- Nee, maar ik zou dat wel willen
- Nee

8. Stel u heeft vragen, opmerkingen of klachten over het azc weet u dan waar u terecht kan?

- Ja
- Nee

[overlast]

9. Heeft u in de afgelopen 12 maanden door de aanwezigheid van het azc overlast ervaren? Zo ja, hoe vaak?

- Nee, nooit
- Ja, een enkele keer
- Ja, regelmatig
- Ja, vaak

Routing bij ja: [indien nee vraag 10 en 11 overslaan]

10. Kunt u toelichten welke overlast u ervaren heeft, waar en wanneer?

11. Hoe zou de ervaren overlast verminderd kunnen worden?

[onveiligheid]

12. Heeft u zich in de afgelopen 12 maanden door de aanwezigheid van het azc onveilig gevoeld? Zo ja, hoe vaak?

- Nee, nooit
- Ja, een enkele keer
- Ja, regelmatig
- Ja, vaak

Routing bij ja: [indien nee vraag 13 en 14 overslaan]

13. Kunt u toelichten waarom, waar en wanneer u zich onveilig voelde?

14. Hoe zou dat onveilige gevoel verminderd kunnen worden?

15. Heeft u (andere) ervaringen met het azc in Oisterwijk? Dit mogen zowel positieve als negatieve ervaringen zijn.

- Ja, namelijk
- Nee

16. Heeft u tot slot nog opmerkingen over dit onderzoek of over dit onderwerp?

HETPON

OPGERICHT IN
1947

GEVESTIGD IN
TILBURG

KENNISONDERNEMING

STICHTING ZONDER WINSTOOGMERK

AANTAL MEDEWERKERS

20

INTENSIEVE SAMENWERKINGEN

MET UNIVERSEITEN EN ANDERE
KENNISINSTELLINGEN

SPECIFIEKE THEMA'S

- > VEERKRACHT
- > RUIMTE EN MILIEU
- > OMGEVINGSVRAAGSTUKKEN
- > ARBEID
- > CULTUUR
- > ERFGOED
- > MIGRATIE
- > PARTICIPATIE
- > STURING

ONZE OPDRACHTGEVERS

- > PROVINCIES
- > GEMEENTEN
- > ZORG- EN WELZIJNSINSTELLINGEN
- > FONDSEN

Over het PON Passie voor samen leven

Het PON is een kennisonderneming in het hart van de samenleving. We halen meningen en voorkeuren uit de samenleving op over alles wat mensen bezig houdt. Bij de mensen zelf, in nauwe samenwerking met die mensen. Die voorkeuren en meningen onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methodieken. Emoties verbinden we aan feiten, kennis koppelen we aan beleving. We leggen dwarsverbanden die op het eerste gezicht niet zo vanzelfsprekend zijn. En soms ontwrichten we.

Met die uitkomsten en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Of ze nu bij een gemeente, provincie, woningcorporatie of zorginstelling werken. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon.nl
www.hetpon.nl